

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Одеська юридична академія»
Факультет адвокатури та антикорупційної діяльності
Кафедра організації судових,
правоохоронних органів та адвокатури

АДВОКАТУРА: МИНУЛЕ, СУЧАСНІСТЬ ТА МАЙБУТНЄ

**МАТЕРІАЛИ
XV Міжнародної
науково-практичної конференції**

*14 листопада 2025 року,
м. Одеса*

Одеса
«Юридична література»
2025

УДК 347.965(477)(063)
A288

Редакційна колегія:

Н. М. Бакаянова (голова), завідувачка кафедри організації судових,
правоохоронних органів та адвокатури;
С. К. Костенко, професор;
І. О. Кісліцина, доцент;
М. О. Кравченко, доцент;
О. Г. Свіда, доцент;
П. М. Синицин, доцент;
О. О. Храпенко, доцент;
Л. П. Нестерчук, старший викладач;
Р. Р. Щербатий, асистент

Рекомендовано до друку вченою радою Національного університету «Одеська юридична академія» (протокол № 3 від 15 жовтня 2025 р.)

Адвокатура: минуле, сучасність та майбутнє : матеріали XV Міжнародної науково-практичної конференції (м. Одеса, 14 листопада 2025 р.) / редкол.: Н. М. Бакаянова (гол.), І. О. Кісліцина, М. О. Кравченко [та ін.]. — Одеса : Юридична література, 2025. — 664 с.

ISBN 978—966—419—456—0

У збірнику містяться матеріали доповідей XV Міжнародної науково-практичної конференції «Адвокатура: минуле, сучасність та майбутнє», яка відбулася 14 листопада 2025 р. у Національному університеті «Одеська юридична академія». Доповіді учасників присвячені актуальним питанням адвокатури і здійснення адвокатської діяльності в Україні, історії адвокатури, діяльності Національної асоціації адвокатів України, проблемам і перспективам розвитку адвокатського самоврядування, правилам адвокатської етики та юридичній відповідальності адвокатів, зарубіжному і міжнародному досвіду організації та діяльності адвокатури.

УДК 347.965(477)(063)

Відповідальність за зміст та достовірність поданого матеріалу несуть учасники конференції, їхні наукові керівники та рецензенти, які рекомендували ці матеріали до друку.

ISBN 978—966—419—456—0

© Національний університет
«Одеська юридична академія», 2025

вним серед яких є дотримання Правил адвокатської етики. Так, правові гарантії мають бути достатніми для захисту адвоката від тиску та втручання, а етичні межі — ключовим орієнтиром, щоб не допустити зловживань. Тому, у цьому контексті, важливо зазначити, що між правовими гарантіями та етичними межами щодо права адвоката на свободу професійної діяльності має бути справедливе співвідношення.

Список використаної літератури

1. Конституція України, прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141.
2. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України № 5076-VI від 05.07.2012. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17/conv#Text> (дата звернення: 29.08.2025).
3. Заборовський В. В. Конфіденційне спілкування адвоката зі своїм клієнтом як гарантія здійснення адвокатської діяльності. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія Право*. 2021. Випуск 66. С. 244–250.
4. Святоцька В. О. Безпечення реалізації гарантій адвокатської діяльності на національному та міжнародному рівнях. *Право і суспільство*. 2019. № 5. Ч. 2. С. 194–201.
5. Бакаянова Н. М. Права адвокатів як членів єдиної професійної організації. *Національний юридичний журнал: теорія та практика*. 2015. № 6. С. 53–56.

Майстро Д. М.

керівник Навчально-наукової лабораторії адвокатської діяльності
Національного університету «Запорізька політехніка», старший викладач
кафедри конституційного, адміністративного та трудового права юридичного
факультету Національного університету «Запорізька політехніка»,
адвокат, член Ради адвокатів Запорізької області

ПІДТВЕРДЖЕННЯ ПОВНОВАЖЕНЬ АДВОКАТА У СУДОВОМУ ПРОЦЕСІ

Відповідно до ст. 3 Конституції України права і свободи людини та їх гарантії визначають зміст і спрямованість діяльності держави. Держава відповідає перед людиною за свою діяльність. Утвердження та забезпечення прав і свобод людини є головним обов'язком держави. Згідно із положеннями статті 55 Конституції України кожному гарантується право на оскарження в суді рішень, дій чи бездіяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, посадових і службових осіб [1]. Цілком поділяємо позицію Я. О. Тицької

та Ю. Ю. Шкодовської згідно якої «Право на судовий захист слід розглядати як відносно невідчужуване право, що виникає на підставі норм закону і реалізується з метою захисту порушених або оспорюваних прав, свобод, інтересів людини відповідно до виробленого механізму процесуального законодавства [2, с. 350–351]. Відповідно до ст. 131–2 Конституції України «Для надання професійної правничої допомоги в Україні діє адвокатура. Незалежність адвокатури гарантується. Засади організації і діяльності адвокатури та здійснення адвокатської діяльності в Україні визначаються законом. Виключно адвокат здійснює представництво іншої особи в суді, а також захист від кримінального обвинувачення» [1]. В. Ю. Мамницький слушно звертає увагу на те, що «саме з набуття чинності цієї редакції Основного Закону України 30 вересня 2016 року адвокатура набула конституційно-правовий статус, її функції були закріплені на конституційному рівні». Саме внесення змін до Конституції України в 2016 році, на думку науковця, можна назвати першим етапом закріплення концентрації повноважень щодо здійснення видів адвокатської діяльності» [3, с. 131].

Разом із цим повноваження адвоката мають бути належним чином підтверджені. Відповідно до положень ст. 26 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» адвокатська діяльність здійснюється на підставі договору про надання правничої допомоги. Документами, що посвідчують повноваження адвоката на надання правничої допомоги, можуть бути:

- 1) договір про надання правничої допомоги;
- 2) довіреність;
- 3) ордер;
- 4) доручення органу (установи), уповноваженого законом на надання безоплатної правничої допомоги.

Але, зосереджуємо увагу на ч. 3 цієї ж статті згідно якої «Повноваження адвоката як захисника або представника в господарському, цивільному, адміністративному судочинстві, кримінальному провадженні, розгляді справ про адміністративні правопорушення, а також як уповноваженого за дорученням у конституційному судочинстві підтверджуються в порядку, встановленому законом» [4]. Отже, в даному випадку йдеться про положення спеціальних нормативно-правових актів в залежності від виду судочинства. Зокрема, відповідно до ст. 50 Кримінального процесуального кодексу України повноваження захисника на участь у кримінальному провадженні підтверджуються: 1) свідоцтвом про право на зайняття адвокатською діяльністю; 2) ордером, договором із захисником або дорученням органу (установи), уповноваженого законом на надання безоплатної правової допомоги [5].

Відповідно до ч. 4 ст. 62 Цивільного процесуального Кодексу України повноваження адвоката як представника підтверджуються одним з таких документів: 1) довіреністю; 2) ордером, виданим відповідно до Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність»; 3) дорученням органу (установи), уповноваженого законом на надання безоплатної правничої допомоги, виданим відповідно до Закону України «Про безоплатну правничу допомогу» [6].

Згідно ст. 59 Кодексу адміністративного судочинства України повноваження адвоката як представника підтверджуються одним з таких документів: 1) довіреністю; 2) ордером, виданим відповідно до Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність»; 3) дорученням органу (установи), уповноваженого законом на надання безоплатної правничої допомоги, виданим відповідно до Закону України «Про безоплатну правничу допомогу» [7].

Згідно із ч. 4 ст. 60 Господарського процесуального Кодексу України Повноваження адвоката як представника підтверджуються одним з таких документів: 1) довіреністю; 2) ордером, виданим відповідно до Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність»; 3) дорученням органу (установи), уповноваженого законом на надання безоплатної правничої допомоги, виданим відповідно до Закону України «Про безоплатну правничу допомогу» [8].

Цілком поділяємо один із висновків до якого прийшла у своїй праці О. Яновська що «Підтвердження повноважень адвоката як представника чи захисника у судовому процесі є важливим етапом реалізації ним своїх професійних прав та обов'язків» [9]. Неузгодженість правових норм, якими регулюється підтвердження повноважень адвоката в різних видах судочинства призводить до суттєвих проблем та, подекуди, до необхідності вирішення відповідного спору у судовому порядку. Поділяючи позиції правників, вважаємо, що розв'язання подібної проблеми можливе шляхом внесення законодавчих змін, які б передбачали, що представництво адвокатом клієнта має здійснюватися шляхом надання ордеру та договору про надання правничої допомоги.

Список використаної літератури

1. Конституція України: Закон України від 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР. Відомості Верховної Ради України. 1996. N 30. Ст. 141.
2. Тицька Я. О., Шкодовська Ю. Ю. Право на судовий захист в системі прав людини: науково-теоретичний аспект у сучасному контексті. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2021. № 9. С. 348–351.
3. Мамницький В. Ю. «Адвокатська монополія» чи концентрація повноважень? Теоретико-практичні аспекти. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2023. № 6. С. 131–137.

4. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 5 липня 2012 року № 5076-VI. Відомості Верховної Ради України. 2013. № 27. Ст. 282.
5. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13 квітня 2012 р. № 4651-VI. Відомості Верховної Ради України. 2013. № 9–10, № 11–12, № 13. Ст. 88.
6. Цивільний процесуальний кодекс України: Закон України від 18 березня 2004 р. № 1618-IV. Відомості Верховної Ради України. 2004. № 40–41, 42. Ст. 492.
7. Кодекс адміністративного судочинства України: Закон України від 6 липня 2005 р. № 2747-IV. Відомості Верховної Ради України. 2005. № 35–36, № 37. Ст. 446.
8. Господарський процесуальний кодекс України: Закон України від 6 січня 1991 р. № 1798-XII. Відомості Верховної Ради України. 1992. № 6. Ст. 56.
9. Яновська О. Підтвердження повноважень адвоката: презумпція добросовісності. *Право України*. 2019. С. 204–220.

Самуляк М. Ю.

викладач кафедри міжнародного та європейського права
Західноукраїнського національного університету, адвокат

ДОСТУП ДО АДВОКАТА У СПРАВАХ ПРО АДМІНІСТРАТИВНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ ЗА СТАТТЯМИ 210 ТА 210–1 КУпАП

09 травня 2024 року Верховна Рада України ухвалила Закон України «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо удосконалення відповідальності за порушення правил військового обліку та законодавства про оборону, мобілізаційну підготовку та мобілізацію» [1]. Вказаним законом, зокрема, збільшено розмір штрафу в статтях 210 та 201–1 Кодексу України про адміністративні правопорушення (надалі — КУпАП) [2]. Так, згідно частини 3 статті 210 КУпАП порушення призовниками, військовозобов'язаними, резервістами правил військового обліку, в особливий період — тягне за собою накладення штрафу від однієї тисячі до однієї тисячі п'ятисот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян. У відповідності до частини 3 статті 210–1 КУпАП, порушення законодавства про оборону, мобілізаційну підготовку та мобілізацію, в особливий період — тягне за собою накладення штрафу на громадян від однієї тисячі до однієї тисячі п'ятисот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і на посадових осіб органів державної влади, органів місцевого самоврядування, юридичних осіб та громадських об'єднань — від двох тисяч до трьох тисяч п'ятисот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.